

PCBS De Fontein

Anti-**PESTPROTOCOL**

September 2023

Hoofdstuk 1. Pesten	3
1.1. Pesten	3
1.2. Plagen	3
1.3. Digitaal pesten	4
1.4. Seksuele intimidatie	4
1.5. Basisvoorwaarden voor ons pestprotocol	4
Hoofdstuk 2. Aanpak van pestgedrag en consequenties	5
2.1. Begeleiding van de betrokken leerlingen	6
2.2. leerlingvolgsysteem	7

HOOFDSTUK 1. PESTEN

1.1. PESTEN

Op de Fontein verstaan wij onder het woord 'pesten' dat iemand zich bij herhaling en gedurende langere tijd negatief gedraagt tegenover één of meer personen. Het gepeste kind kan moeite hebben zichzelf daartegen te verdedigen. Maar er bestaan meer definities. In al deze omschrijvingen staat telkens dat:

- er sprake van doelbewuste opzet is;
- de machtsverhoudingen tussen dader en slachtoffer ongelijk zijn;
- pesten systematisch gebeurt;
- het niet vanzelf ophoudt.

Pesten komt overal voor en kan steeds weer de kop opsteken. Een knelpunt om pestgedrag op te lossen kan zijn, dat pesten vaak uit het zicht van volwassenen (dus stiekem) gebeurt. Pesten is ook onderdeel van een groepsproces. Daarom vraagt het aanpakken van pesten om een goed doordacht beleid met een duidelijk stappenplan.

1.2. PLAGEN

Goedmoedig bedoelde plagerijen zijn niet erg, die horen bij opgroeien. Het wordt pesten zodra het slachtoffer er de dupe van wordt of doorlopend niet weet hoe hij daarop moet reageren. Omdat kinderen plagerijen al snel pesten noemen, vinden wij het belangrijk om wat voorbeelden te geven van wat wij zien als plagen en pesten.

PLAGEN	PESTEN
1...gebeurt onbezonnen en spontaan.	1...gebeurt met opzet, de pester weet vooraf wie hij of zij zal pesten, op welke manier en wanneer.
2...is speels, zonder kwade bijbedoelingen.	2...is gericht op bewust iemand bang maken, pijn doen, kwetsen of kleineren.
3...duurt niet lang en stopt vanzelf.	3...kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens, is systematisch. Houdt niet vanzelf op.
4...is speels en gaat over en weer.	4...is ongelijkwaardig. De pester heeft de macht.
5...is vaak leuk, plezierig en grappig.	5...tast het gevoel van veiligheid aan. Kan psychische en/of lichamelijke gevolgen hebben, die lang kunnen nawerken.
6...gebeurt meestal één op één	6...gebeurt meestal in een groep waarin ook meelopers zitten.
7...heeft geen vast patroon: de rollen van plager en geplaagde wisselen regelmatig.	7...heeft vaak een vast patroon (zelfde pester, zelfde slachtoffer).
8...verstoort de relaties niet.	8...zorgt voor een moeilijk herstelbare relatie.
9...heeft geen invloed op het gevoel van het kind bij de groep te horen.	9...zorgt ervoor dat het gepeste kind zich alleen voelt en zich niet meer betrokken voelt bij de groep.
10...zorgt voor speelse relaties binnen de groep.	10...maakt dat de groepsleden een dreigend, onveilig gevoel krijgen. Kinderen zijn angstig en vertrouwen elkaar niet meer.

1.3. DIGITAAL PESTEN

Sinds de komst van het internet en de mobiele telefoon wordt er ook digitaal gepest. Digitale pesterijen zijn ook merkbaar op school. De aanpak hiervan is hetzelfde als bij pesten. Hierbij is de medewerking en alertheid van ouders extra belangrijk. Om digitaal pesten te voorkomen kunt u:

- In de gaten houden wat kinderen thuis online doen.
- Kinderen leren dat ze geen wachtwoorden en telefoonnummers via de sociale media uitwisselen.
- Er op letten dat uw kind geen pestmailtjes verstuurt of berichten plaatst waarin anderen gekwetst worden. Bijvoorbeeld door over anderen negatieve opmerkingen te maken zoals: 'die dikke' of 'stomme nerd'.

M.b.v. de kanjerlessen doet de school aan preventie. Kernpunten in de aanpak van de kanjertraining zijn:

1. De kanjerafspraken
2. Denk goed over jezelf en de Ander
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de Ander, bij voorkeur je ouders
4. Denk oplossingsgericht
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling)
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan (zie ook ons gedragsprotocol).

1.4. SEKSUELE INTIMIDATIE

Pesten kan zich ook in seksuele vorm uiten. Het kan dan gaan om verbale beledigingen, begluren, het lastig vallen met seksueel getinte boodschappen (via e-mail of telefoon) en handtastelijkheden. Klachten over seksuele intimidatie kunnen bij de leerkracht, directie of vertrouwenspersoon van de school worden gemeld.

1.5. BASISVOORWAARDEN VOOR ONS PESTPROTOCOL

Om een werkend pestprotocol te hebben als school zijn er een aantal basisvoorwaarden waaraan wij als school willen werken en voldoen:

1. Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we de kinderen dit al bij. 'Als jij of iemand anders wordt gepest, of je hebt ruzie en je komt er samen niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen: dit wordt niet gezien als klikken!'
2. Medeleerlingen hebben ook de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle kinderen dragen verantwoording voor het creëren van een goede sfeer in de groep.
3. Ouders en leerkrachten werken samen, maar zonder bemoeienissen. School en gezin hebben beiden voordeel bij een goede samenwerking en communicatie. Hierbij moet iedere partij wel waken over de eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Als zich een situatie voordoet die voor de ouders onduidelijk is, neem dan als ouder - bij voorkeur na schooltijd- contact op met de leerkracht. Gun elkaar de tijd om de situatie van beide kanten te bekijken: een kind kan in zijn of haar beleving de dingen anders interpreteren en ervaren, dan in werkelijkheid het geval is. Uitgangspunt is dat pesten of het gevoel van gepest worden door alle partijen serieus genomen wordt.
4. Als de ouder(s) en leerkracht er niet uitkomen, kan altijd de directie en /of IB geraadpleegd worden. Zij denken mee over de meest verstandige vervolgstappen. Zo wordt er gekeken of de klacht intern wordt afgehandeld, of dat er bemiddeling van buitenaf nodig is. Op De Fontein is zijn ook 2 anti-pestcoördinatoren aangesteld.
5. Als de klacht ernstig is, dan wordt ook door de schoolleiding een melding gedaan bij het bestuur. De gegevens hiervan en van de externe vertrouwenspersoon voor leerkrachten en leerlingen vindt u elders in dit protocol. Ook verwijzen wij naar het protocol klachtenregeling van V en V.

Ons doel is: dat alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. We proberen regels en afspraken zichtbaar te maken zodat, als er zich ongewenste situaties voordoen, kinderen en volwassenen elkaar hierop kunnen aanspreken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, hebben alle kinderen de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Dit doel is de grondslag van het volgende stappenplan:

Stap 1

Als er sprake is van pesten, proberen de leerlingen hier eerst zelf (en samen) uit te komen, waarbij de leerkracht controleert en begeleidt. Het is belangrijk de leerlingen in dit proces van 'pesten' te helpen: bedenk dat hier - net zo goed als bij de reguliere vakken - vaardigheden aangeleerd moeten worden. Bijvoorbeeld: hoe bied je je excuses aan, hoe ga je om met boosheid, hoe uit je je emoties. Belangrijk is dat de leerling een maatje of vriendje heeft bij wie hij terecht kan. De Kanjertraining biedt hiervoor veel oefeningen.

De leerkracht kan ook het idee hebben dat er sprake is van 'onderhuids' pesten. In een dergelijk geval stelt de leerkracht een dergelijk probleem in andere context aan de orde om langs die weg bij het mogelijke probleem te komen.

Stap 2

Op het moment dat de leerlingen er niet uit komen, of één van beiden het onderspit delft, vragen de kinderen de hulp van de meester of juf. In dit gesprek wordt de pester bewust gemaakt van de gevolgen van zijn/haar pestgedrag. De leerkracht probeert samen met de betrokkenen de pesterij op te lossen en er worden duidelijke (nieuwe) afspraken gemaakt met de pester over de gewenste gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken wordt gecontroleerd door middel van een kort gesprek aan het einde van iedere week (voor een periode van in ieder geval een maand). De leerkracht noteert de pesterij en verslagen van de gesprekjes in Parnassys bij slachtoffer en dader.

Stap 3

Bij herhaaldelijke pesterijen neemt de leerkracht maatregelen en houdt een gesprek met degene die pest. Als maatregel bestaan er de volgende mogelijkheden:

- de leerling tijdelijk isoleren van de groep
- een passende maatregel waarbij de pester leert van zijn/haar gedrag, en zijn/haar rol in het probleem
- In het leerlingendossier omschrijft de leerkracht het incident en de afspraken hieromtrent.

Stap 4

Bij het aanhouden van het probleem worden ouders op de hoogte gebracht en volgt een gesprek met de ouders van alle partijen. In de bovenbouw kunnen ook de pester en gepeste leerling aanschuiven. Goed samenwerken met de ouders is belangrijk om een einde aan het probleem te maken. De school heeft het verloop van de pesterijen vastgelegd en al het mogelijke gedaan om het pestprobleem op te lossen.

Stap 5

Bij aanhoudend pestgedrag wordt deskundige hulp ingeschakeld: extra inzet van de Kanjertraining via het instituut, de School Begeleidingsdienst, Bureau Jeugdzorg of de schoolarts. Zij kunnen - indien nodig - verder verwijzen.

Stap 6

In extreme gevallen kan in overleg met de leerplichtambtenaar naar een oplossing worden gezocht. Zie hiervoor het Protocol waarschuwing maatregel, schorsing en verwijdering.^{**}

2.1. BEGELEIDING VAN DE BETROKKEN LEERLINGEN

Van belang bij het oplossen van pesten is de begeleiding van de leerlingen door ouders en leerkrachten en natuurlijk medeleerlingen. Hierin maken wij een onderscheid in de gepeste leerling en de pester.

Begeleiding van de gepeste leerling door leerkracht/school:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- Trainen via de Kanjertraining om sterk te worden, steun blijven geven
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

Begeleiding door ouders van gepeste leerling:

- Neem het probleem van uw kind serieus,
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind,
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken,
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken,
- Door positieve stimulering en complimenten wordt het zelfrespect vergroot,
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport,
- Ondersteun de schoolaanpak via de Kanjertraining,
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

Begeleiding van de pester door leerkracht/school:

- Bewust worden van de rol en positie die de pester en gepeste in neemt in de groep
- Praten; zoeken naar de reden van het ruziemaken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest - belonen als het kind zich aan de regels houdt.
- Oefenen via de Kanjertraining hoe om te gaan met zijn sterke kanten en met de valkuilen daarin.
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen om zo voldoende te kunnen inleven in het kind om de oorzaak van het pesten te achterhalen.
- Inschakelen van externe hulp: Instituut voor Kanjertraining, sociale vaardigheidstrainingen, huisarts, jeugdgezondheidszorg en/of GGD.

Begeleiding door ouders van pester:

- Neem het probleem van uw kind serieus,
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden,
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen,
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet,

- Besteed extra aandacht aan uw kind,
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport,
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind,
- Ondersteun de schoolaanpak via de Kanjertraining,
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.

Tips voor alle ouders in het kader van pesten/plagen:

- Neem de ouders van het gepeste/pestende kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Benoem goed gedrag door vaak complimenten te geven
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen
- Als u signalen van pestgedrag opvangt, meld dit bij de groepsleerkracht, IB-er of directie
- Stimuleer uw kind open te zijn naar de leerkracht over pestgedrag

2.2. LEERLINGDOSSIER

Signalering van een sociaal-emotionele probleem wordt in het leerlingdossier in Parnassys onder de notitie Pestgedrag opgenomen. De groepsleerkracht maakt in deze notitie na het gesprek met de gepeste leerling en de pester een verslag met de afspraken, aantekening of de ouders op de hoogte zijn gesteld en de vervolgstappen ter voorkoming van herhaling van dit gedrag. Deze notitie wordt in het leerlingdossier van de pester en de gepeste bewaard.

Bij herhaald, terugkomend gedrag worden gesprekken met ouders gevoerd en duidelijke afspraken gemaakt ter voorkoming. Deze afspraken worden door school en ouders getekend en een kopie wordt in ParnasSys gehangen.

Mocht het pesten tot een fysieke confrontatie leiden, dan wordt dit incident geregistreerd onder de notitie ongevallen- / incidentregistratie in ParnasSys genoteerd.

HOOFDSTUK 4. BELANGRIJKE ADRESSEN EN VERWIJZINGEN

Contactpersonen:

De interne vertrouwenspersoon voor leerkrachten en leerlingen zijn Lieke van Esch (lvesch@vechtstreekenvenen.nl) en Maaïke van Dijkman (mvdijkman@vechtstreekenvenen.nl).

De vertrouwenspersoon klachtenregeling

Voor de officiële procedure verwijzen wij u naar onze klachtenregeling en klachtenschema. Deze kunt u opvragen bij het secretariaat van de Vereniging via info@vechtstreekenvenen.nl

Schoolvereniging Vechtstreek en Venen: Tel. 0346 264847

Dit protocol kunt u terugvinden op de website van de school www.fonteinmijdrecht.nl

Informatie over de aanpak van gedragsproblemen kunt u vinden in ons gedragsprotocol*

Informatie over waarschuwings maatregel, schorsing en verwijdering kunt u vinden in het protocol waarschuwing maatregel, schorsing en verwijdering van V en V **